

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Stev. 195.

V Ljubljani, v soboto 27. avgusta 1892.

Letnik XX.

Pred slovensko-katoliškim shodom.

Dva dni le nas ločita še od veselega trenutka, ko bomo mogli radostnim srcem pozdravljati svoje rojake, ki bodo prihiteli iz vseh slovenskih pokrajin v središče slovensko na prvi slovenski katoliški shod, da se razgovarjajo o svojih duševnih in gmočnih potrebah in zahtevah.

Že v svojem vabilu je naglašal osnovalni odbor, da bodi ta shod javna svedočba, da živi med nami še vedno isto katoliško prepričanje, s katerim se je naš narod odlikoval vsa stoletja, odkar mu je zasvetila luč prave vere. Ta shod bodi porok, da hočemo tudi v prihodnje ostati zvesti načelom prave vere, ki je podlaga vsakemu zdravemu napredku.

V to nam je treba jasnosti o naših namenih in sredstvih, navdušenja za sveto stvar, jedinstvi in složnega delovanja. Zato pa je osnovalni odbor povabil na shod vse Slovence brez razločka stanja, in posebno še zakonodajalne zastopnike slovenskega ljudstva, da bi se ustvarila, utrdila in ohranila jedinstvo v Slovencih in tako omogočilo složno delovanje v korist ljudstva, v narodni njegov obstanek.

Osnovnega odbora ni vodilo nikako politično strankarstvo, shod ni stvar kaknega političnega društva, marveč vsega slovenskega naroda. Na shodu se bodo razpravljale stvari, ki morajo zanimati vsakega zavednega Slovenca, kateremu je na srcu blagor narodov.

V raznih odsekih bode mogel vsakdo postaviti svoje nasvete k resolucijam, katere je osnovalni odbor sestavil po daljšem posvetovanju.

In ker shod nima strankarskega namena, zato obžalujemo, da se mu skušajo podtikati taki nameni, ter odvrčajo od shoda slovenski poslanci, ki bi se kot zastopniki naroda morali v prvi vrsti zanimati za ta shod. Zato prav pravi neki štajerski list, da je to morda „napredno“, a ne narodno.

Kakor smo že naglašali, katoliški shodi niso nikjer politični v pravem pomenu besede, in v tem smislu tudi slovenski shod ne bode političen, kajti sicer bi moral biti vsak izraz katoliškega mišljenja in prepričanja političen. Pač se bode na prihodnjem shodu razpravljalo tudi narodno vprašanje s katoliškega stališča, po katerem se nobenemu narodu ne smejo kratiti njegove naravne in božje pravice.

Na katoliškem shodu hočemo javno povedati, da smo verni katoličani, da nas noben narod v Avstriji ne nadkriljuje v zvestobi do cesarja, a da smo tudi zvesti sinovi slovenske svoje domovine. Kot zvesti podaniki dobrotljivega našega vladarja smo si v svesti svoje pokorščine do oblastev. Iz tega pa ne sledi, če grajamo to ali ono, da to storimo iz sovražnega namena, temveč da branimo svoje pravice in opozarjamo višje kroge na potrebe prebivalstva.

„Za vero, dom in za cesarja,
Sree nam naše gorko vdarja!“

Kdor prisega na to zastavo, ta nam je dobro došel na prvem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani!

Občni zbor štajerskega „Slovenskega društva“.

II.

Poslanec velečast. g. dr. Gregorec omenja v svojem govoru, da se je trudil za samostojno parlamentarno skupino slovenskih in drugih jugoslovanskih poslancev. Govornik meni, da odpust ministrov Dunajevskega in Pražaka, kakor tudi imenovanje Kuenburgovo, jasno kaže, na katero stran se nagiblje vlada.

Glaseval je proti valutnim predlogom, ker se mu zde nevarne. V „konservativni klub“ je vstopil vsled znanega mariborskega sklepa. Sedanji parlamentarni položaj je negotov in za slovenske poslance posebno kritičen.

Odbor „Slovenskega društva“ je nasvetoval nastopni dve resoluciji:

„Slovenci štajerski, zbrani v občnem zboru političnega „Slovenskega društva“, ugovarjamo najodločnejše ukrepom ali resolucijam nemških (?) mestnih, trških in kmetskih občin, češ, da Slovenci s tem, ko zahtevamo slovenščine popolnoma zmožnih uradnikov, profesorjev itd., zatiramo Nemce; marveč Slovenci rabimo le svojo, v osnovnih državnih zakonih zajamčeno pravico ter ne delamo nikomur krivice. Zatorej se tudi nadejamo, da visoka vlada ne bode uvaževala onih neosnovanih, neresničnih pritožb nekaterih posameznih, slabo poučenih ali vsako poučenje in porazumljenje odklanjajočih zastopov, temveč strogo se držala zakonov in jih zvesto izvrševala.“

2. Obžalujemo narodni prepir med kranjskimi Slovenci kot zelo nepotreben, po sovražnikih Slovencev tja zanesen in neten, ter izražamo, glede na položaj, najiskrenejšo željo, da se zopet porazumejo in spravijo v bratski ljubezni, sebi in nam v največjo korist, ali o nasprotstvih vsaj razpravljajo le stvarno, vselej dostojno in brez sovraštva mej seboj.“

Državni poslanec velečast. g. dr. Gregorec nasvetuje naslednjo resolucijo:

„3. Izrekamo ginjenega srca društvom sv. Mohorja, sv. Cirila in Metoda, „Matice Slovenske“, zlasti pa še slovenskemu pevskemu društvu ptujskemu, društvom sokolskim, za njihovo uspešno in sijajno delovanje najiskrenejše priznanje in zahvalo.“

Deželni poslanec g. dr. Jos. Srnec je nasvetoval:

4. Obžalujemo, da se z vladno podporo snuje čisto nemske šole v malih, zvečinoma slovenskih mestih in trgih na slovenskem Štajerskem in tudi tam, kjer so kakšne fužine; ker v vseh teh šolah je ogromna večina učencev — slovenska in ne bode mogle dosežati ljudskim šolam postavno določenega smotra, temveč širile bodo le nevoljo in prepir tudi

LISTEK.

Čičonov zvon.

Priobčil H. Majar.

(Dalje.)

6. Vode, vode!

Don Čičon ni mogel biti dolgo doma. Rado-veden je bil, veselil se je, kako ga bota vsprejela gospod župnik Peregrin in gospod P. Atanazij, ko jima odkrije veliko skrivnost. Hiti v župno hišo ter vpraša po gospodu.

„Ni ga tu,“ odgovori dekla.

„Kaj? Ni ga! Mora biti...“

„Ni ga, pravim, pa je konec!“

„Kam pa je šel, to uro?“

„Iščite ga,“ dene Mara, vedoča, da je spor med župnikom in trgovcem.

„Ali je prišel P. Atanazij?“ povprašuje don Čičon dalje, ne zmenec se za dekle Mare neuljudnost.

„P. Atanazij bo ta čas v izpovednici.“

Don Čičon, ves nepotrpežljiv, da s svojo skrivnostjo, ki ga ima pokazati v lepši svetlobi, ne more na dan, napoti se sam v zakristijo, in tu najde P. Atanazija. Čičon pristopi in poljubi roko dobremu kapucinu. Prijazni gospod, poznajoč svojega dobrega znanca, koj vpraša, kaj želi.

„Nekaj skrivnega vam imam povedati, velečastni oče.“

„Ali kanite se izpovedati? Mogla bi opraviti vse ob enem.“

„Ne, ne! Moja zadeva je posebna. Govorili bomo še o nji. Kaj pa je z župnikom, da ga ni?“

„Ne veste? Menjala sva: on je v samostanu, opravlja duhovne vaje, tu pa jaz namesto njega župnikujem.“

„Kdaj pride?“

„Drevi.“

„No, to je voda na moj mlin.“

„Kako to?“

„P. Atanazij, prosim, da izvršite božjo službo, potlej vam povem vse natanko.“

Po božji službi gresta v župno hišo. Atanazij veli: „Mara, prinesi mi malo zajutreka. Danes je sicer post, a malo črne kave in kruhka se že more; pa za Čičona tudi...“

Dekla Mara je slišala „kavo“ ali „Čičona“ ne, zato prinese le eno posodico.

„Še eno, za tega gospoda,“ odloči P. Atanazij. Mara ne gre rada, to se ji je videlo, ter prinese, saj vpricho misijonarja ne gre očitno mrmrati. Obstoja pa ženska pri vratih kakor straža, a pater jo z lepo odpravi, in dekla odide v kuhinjo.

„Veste kaj, velečastni oče, nekaj novega? Jaz sem, kupil sem, zvon sem kupil.“

„Zvon?“

„Da; in kar še več, plačan je tudi. Lep, nov zvon, večji od starega ubitega, zvon, da ga je veselje.“

„Je li mogoče?“

„Povedati vam moram vse. Imam ga doma na dvorišču, skritega, nihče ne ve zanj.“

P. Atanazij se ni mogel načuditi. Čičon je bil res premožen trgovec, za majhno Oranžino celó bogatin, ali zvon podariti, pa ob svojih troških, to se je zdelo gospodu patru tolika velikodušnost, kakoršne ne moremo pričakovati od vsakega zasebnika, in od don Čičona že celó ne, ker je bilo znano, da Čičon ni cerkven človek, da že dolgo ne soglasuje s svojim župnikom, da popiva in poseda, da je na pohujšanje vasi, in da se ne meni več za pošteno ime. To je vedel tudi Atanazij. Zato mu odgovori:

„To je pametna misel, vredna don Čičona! Bog vam bo plačal. A kaj bo z denarjem, v cerkvi nabranim za zvon? Veliko ne bo, nekaj pa le. Denar je za zvon, za družega ne.“

„Kmetje naj kupijo vrv. Za zvon ne bo dal nihče ne groša. Zvon plačam jaz. Tu gre za mojo čast!“

„A, tako? Za čast vam je? Ne veste, da je vsa čast prazna?“

„Veličastni oče, tudi časti potrebujem! Hudobni

v krajih, dosedaj mirnih dočim sedanje šole določenim namenom tam vsaj deloma ustrezajo.

Odvetnik v Celju, g. dr. L. Filipič je predlagal to-le resolucijo:

5. Izražamo naposled željo, naj bi naši državni poslanci brž, ko se to pokaže umestno, osnovali poseben — jugoslovanski klub.

„Slov. Gospodar“ dostavlja:

„Vse resolucije so bile po temeljitem razpravljanju vsprejete jednoglasno. Posebno v političnem oziru je važna zadnja resolucija, ker ne veže, ampak daje, kakor je gosp. M. Vošnjak pojasnil, štajerskim slovenskim poslancem zopet — proste roke. Kakor se razvidi iz teh resolucij, nismo na tem zboru prezrli nobenega vprašanja, katero sedaj zanima naše slovensko ljudstvo. Pač so imeli posamezni udje še svoje želje, more biti jako zanimive in slovenskemu ljudstvu koristne, toda iz večih in tehtnih ozirov niso jih spravili pred zbor. Prav je tako, saj upamo, da bode jim prilžnosti še dovolje izpregovoriti o enacih stvareh; o drugih pa se razpravlja lahko na drugem kraju, more biti z večjim vspehom, kakor se more zgoditi pri takem zboru, ki ima le malo časa na razpolaganje.

Sedanji predsednik, veleč. g. dr. Lavoslav Gregorec je bil zopet izvoljen in se mu je izrekla živahna zahvala, istotako so dosedanji odborniki zopet izvoljeni z malimi premembami. Bog pomози dalje!

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Notranje dežele.

Deželni zbori. Vsi deželni odbori so v zadregi, ker so se nepričakovano hitro sklicali deželni zbori. Deželni proračuni še niso sestavljeni. Češki deželni odbor je sklenil poprositi vlado, da bi se zasedanje deželnega zbora odložilo do decembra, kar pa seveda ne bode lahko mogoče, če bode vlada hotela, da se državni proračun letos reši še do novega leta. Nekateri oficijozni listi pa pišejo, da se deželni zbori skličejo zopet, ko državni zbor vsprejme proračun, in tedaj se jim bode dalo dovolj časa za zborovanje.

Čest in Nemci. „D. Volksztg.“ zahteva, da se razpusti češko društvo „Sázavan“, ki je bilo priredilo izlet v Iglavo, in da se strogo kaznujejo „znani češki hujskači“. V bodoče naj se strogo prepovedujejo izleti čeških društev v nemške kraje, češki listi naj se večkrat konfiskujejo in dijaki, ki so bili prišli v Iglavo, naj se izključijo s češkega vseučilišča. Potem omenjeni list pozivlja nemški narod na Češkem, nemške poslance in nemške dijake, da na shodih protestujejo proti temu, da so se Nemci tako zasramovali v nemški državi. Torej vsa policijska sila naj bi se porabila v varstvo „zatiiranega nemštva“. Nemški pouličnjaki naj bi pa ostali brez kazni, če tudi so pobili okna v češki „Besedi“. V di se torej, da bi Nemci radi s silo zatrli vsako svobodno gibanje Slovanov. Posebno pa jasno kaže, kaj bi Nemci radi, govorjenje o nemški državi. Toda nemški šoviniisti se motijo. Slovani se bodemo z vsemi silami branili nemškemu značaju naše države. Avstrija je mnogojezična država in taka ostane.

Plenerjev govor. Vodja zedinjene levice se je pred volilci v Hebu tudi pritoževal, da v Avstriji

uradniki imajo prevelik vpliv na politiko. Dunajski „Tagblatt“ pa Plenerja opozarja, da je baš mej levičarskimi poslanci brez Plenerja sedemindvajset uradnikov. Ko je levica bila na krmilu, je birokratizem bil veliko močnejši, nego je sedaj. Ta birokratizem pobijali so na Češkem, Moravskem in še kje drugod, ker so videli v njem zavetišče centralizma. Pritožba Plenerjeva je sicer utemeljena, to se čuti slednji dan. Ali baš levica lahko največ stori, da se ta birokratični vpliv pomanjša. — Dunajski „Vaterland“ pa razpravlja Plenerjevo zahtevo, da se Nemcem mora varovati sedanja posest, in misli, da se to vendar ne more tako misliti, če umrje kak nemški uradnik, da se na njegovo mesto ne bi smel imenovati kak Slovan.

Ogersko. Minister deželne brambe je zaukazal, da se napravijo ogerske narodne zastave, ki se bodo razobešale na hruvedskih vojašnicah ob slavnostnih prilikah. Dosedaj so se navadno razobešale črno-rumene zastave, ali Madjari so se nad tem močno izpodtikali in tudi že v zbornici se večkrat pritoževali.

Vnanje države.

Srbija. Nova vlada skuša približati se naprednjakom, ker dvomi, da bi liberalci sami pri volitvah dobili večino. Ponudila je naprednjakom več visokih mest, pa so jih odklonili. Naprednjaki bajé ne marajo nobene zveze s sedanjo vlado. Za prefekte bode nastavljenih več častnikov. Skupščina se bode kmalu razpustila, ker sicer bi se dné 1. novembra sešla po ustavi sedanja radikalna skupščina. Če pri volitvah propadejo liberalci, bode nova vlada morala odstopiti. Kacega državnega prevrata se regentstvo ne bode upalo napraviti, ker ima milica, to je narod, 100.000 pušk in bi se torej lahko upiral. Radikalni vodje hodijo po deželi in narod pripravljajo na upor. Mogoče je celo, da pride do kake vstaje.

Bolgarija. Razširjajo se novice, da hoče bolgarska vlada ob otvorjenju plovdivske razstave proglasiti nezavisnost. Ta novica pa prihaja od nasprotnikov sedanje bolgarske vlade. Stambulov nikakor ne misli s kakim nepremišljenim činom poostriti položaja.

Rusija. Sodelavec časopisa „Gaulois“ se je razgovarjal z visokim ruskim dostojanstvenikom o tem, kdo bode naslednik Giersov. Ruski dostojanstvenik je mislil, da to ni posebno važno, ker politiko vodi le car. Najbolj gotovo pride za Giersom Pavel Šuvalov, ki je največ pripomogel, da so se odnošaji mej Nemčijo in Rusijo zboljšali, ko so se bili poostriili pod knezom Bismarckom. Nemčija in Rusija bodeata sklenili trgovinsko pogodbo, da se poravnajo stara nasprotja. Politika, ki se je zasnovala v Kronstadtu, ostane, ali rusko-francoska zveza je le defenzivna. Car ne bode dopustil, da bi Nemci napali Francoze. Vojno mej Nemčijo in Francijo pa Rusi tem ložje odvrnejo, če rusko politiko vodi mož, ki ne velja za nasprotnika Nemčije. Mohrenheim bi pa ne bil po volji Nemcem, Lobanov je pa presamostojen, torej ostaja jedini Šuvalov.

Srednja Azija. Ruska poročila zagotavljajo, da so bojov mej Rusi in Afgananci le poslednji krivi, ker so Ruse napali. Afganski emir je pa indijski vladi stvar drugače pojasnil. Napadavalci bili so Rusi. Emir je poprosil indijsko vlado za pomoč proti Rusiji.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 23. avgusta. Hrvatski sabor je sklenjen v nedeljo, dné 21. avgusta; sešel se bode

zopet, kakor trdijo, še-le meseca novembra radi razprave o letnem proračunu. V zadnji seji se je vršila volitev v ogersko-hrvatski sabor. Izbrani so sami privrženci sedanje vlade in sicer v gospodsko zbornico trije velikaši, v doljno pa 40 poslancev, od teh je devet na novo izbranih. S to volitvijo seveda niso vsi zadovoljni, kajti vsakemu poslancu je stalo do tega, da bode izbran v zajedniški sabor, kajti to je prava nagrada za privrženost, katero gojé poslanci do vlade.

Mnogi se dá izbrati v hrvatski sabor le za to, da bode voljen v Budimpešto, kajti to poslanstvo precej aosi na leto. Vendar pa ne morejo biti vsi tako srečni, da bi bili deležni tega daru, če tudi so morda kot Hrvati mnogo tega zatajili, kar pod drugimi okolnostmi ne bi bili. Opozicijskalni listi imenujejo te ljudi štipendiste, češ, da dobivajo za nagrado državne štipendije. Žalostno res, da od teh poslancev Hrvatska nima nič dobrega pričakovati, kar nas uči dosedanja izkušnja. Ovi sedé le redko kdaj v ogerskem saboru, ne zanimajo se niti najmanje za naše javne poslove, pa zatorej le redko kdaj slišimo kaj o njihovem delovanju. Moramo reči, da je za samo glasovanje nagrada, ki jo dobivajo, gotovo prevelika, saj ni v nobenem razmerju s poslom, kateri bi morali kot poslanci vestno vršiti.

Letošnja adresna debata je zopet kaj zanimiva, če tudi je malo časa trajala. Ker je vladna stranka v ogromni večini, mogla je svojo adresu sprejeti tudi brez vsake razprave, kajti poznato je, da opozicija nima niti toliko glasov, da bi mogla samostalen pradlog staviti. Zatorej se je dr. Frank, kot sestavitelj adrese stranke prava, zavzel pri predsedniku sabora, da je le-ta dovolil, da se tudi adresa opozicije prebere. To pa je storil le za to, da se bode vsaj nekaj govorilo v saboru, kajti drugače bi bilo vse premrtvo. Če je tedaj v tem pogledu popustil sicer strogi predsednik Mirko Horvat, popustil je to iz politike, ne pa iz naklonjenosti nasproti opoziciji.

Omeniti hočem le štirih govornikov pri tej razpravi. Najbolje je brez dvojbe govoril dr. Frank, ki je vsako trditev o propadanju Hrvatske dokazoval s številkami ter mu vladni govorniki niso mogli nobene ovreči, če tudi so se trudili. Koga izsmehovati in grditi radi resnice, katero je povedal, pa gotovo ni parlamentarno. Možje večine sploh ne morejo trditev Frankovih pobiti, pa se radi tega norčujejo z njegovimi dokazi. Številke, številke najboljše dokazujejo, da je Hrvatska postala prava ogerska provincija, od katere imajo Madjari mnogo koristí, sama pa se mora zadovoljiti z onim, kar dobiva po milosti od svojega zaveznika. Čudno je zares, da more biti med poslanci tako zaslepljenih ljudij, da tega položaja ne razvidijo.

Banov govor je pa važen radi tega, ker se iz njega vidi, kako današnja vlada goji separatizem, kako rada gleda, da se narod deli na Srbe in Hrvate, da se Slavonija kot posebna krajjevina ima povsodi omenjati, da je sabor le hrvatsko-slavonski

(Dalje v prilogi.)

jeziki so mi čast ogrdili, obrekli so me. So ljudje, ki jezike iztegujejo s kraja vasi pa do mene...

„Vam je torej do nečimurnosti sveta. Potlej ste denar vrgli v brezdanjo vrečo. Zelenec se vam bo smejal.“

„Ne veste vsega, oče. O meni so govorili grozno grdo: da sem krivoverec, bogotajec, žid, turek, mračnjak itd. Zdaj jim hočem pokazati, da poznam svojo župnijo, da ne stiskam in se ne krivam, kadar gre za cerkev.“

„Delo je dobro, toda namen ni dober. Z zvonom bi vi radi opravičivcem usta zamašili, pa svoje napake pokrili.“

„Napake, izgrede, nerodnost? kako mislite, oče Atanazij?“

„Mislim dobro in pravo; takoisto govorim, ker sem tu misijonar; o vaših postopkih pa vem morda več, kakor si mislite.“

„Ali bi bilo bolje, da zvonu ne podarim?“

„O, zdaj govorite, kakor pismo. Zdaj slišim kristijana. Zvon hočete dati Materi Božji na čast in, če hočete, da bi imeli kaj zaslužnja pri Bogu, denimo še to: za odpuščenje grehov.“

„Najprej mi je treba tega, potem onega, in poslednje se umeva samo seboj; potem sem zopet človek cerkve.“

„Da, potlej pa tudi nekaj mož „zlatega leva.“

„O, gospod oče misijonar, kdo vam je natvezil

to basen? Je že sto let, kar nisem stopil čez prag „zlatega leva“.

„Je vse eno. Hodite pa drugam.“

„A človek mora vendar piti! Vsaki pije!“

„Da, a je velik razloček med piti in piti. Čemu brbljati. Dobro vam želim. Vi ste poštenjak, prvi v Oranžini, to priča zvon. Če pa hočete, da bo vaš zvon priteten Materi Božji, storite, kar vam rečem.“

„Kar je moglo biti, to je.“

„Varujte se pijače.“

„Kolikokrat sem rakel, da se je bom.“

„Pa se je vendar ni-te.“

„Kaj hočemo? Nesreča, ta ne počiva. Slabo vino, družba, in...“

„Dobro, jaz vem za to korenit pomoček; vodo piti!“

„Nisem vodopivec.“

„Vodo piti, celo leto; to je sveto zdravilo.“

„Bodi, pil bom doma; doma sem svoj gospodar; doma me nihče ne vidi.“

„Obljubite vodo piti leto dni.“

„Z vodo zmešanega, veličastni.“

„Vodo, vodo!“ ponavlja misijonar, poznajoč svojega človeka, v obetih močnega, v prilžnosti slabega.

„Opoludne samo eno kupico.“

„Vode, vode!“

„Zjutraj le toliko, kolikor ga gre v naprstek. Toliko bote vendar dovolili.“

„Vodo!“

„Bodi tako, ker vi tako hočete. Celo leto ne pijem vina, še poduhal ga ne bom.“

„To so možate besede; držite se jih, ne bote se kesali.“

Don Čičon je bil zadovoljen, da si je pri misijonarju pridobil dobro mnenje. Pohvalil se je, da je mož beseda, in da njegova rokosežba več velja med ljudmi, kakor deset pisem, podpisanih in potrjenih po odvetnikih. Tako je tudi bilo.

„Govorimo zdaj o zvonu“, dene P. Atanazij.

Čičon sam ni vedel, kako se je godilo, da nista govorila o zvonu, da ga spominja Atanazij. Čičon je želel, da bi zvon še danes obesili, zvonili že nocoj.

Atanazij mu opomni, da ga ni moči obesiti, predno zvon ni krščen. Atanazij je dobro vedel, koliko je Čičonu do tega, da bi zvonil, da bi župnika začudil, vaščanom pa jezike zavezal; zato svetuje, da bi bilo pomagano na obe strani.

„Zvon je zdaj posoda iz rude. Ni krščen, ni kristijan, kakor pravite; moči pa je zvoniti zunaj zvonika; postavite dva kola s prečnikom.“

Čičon je bil vesel, da se bo zvon glasil, močno glasil. Zaproši P. Atanazija, naj si ga ogleda, kar se zgodi.

(Konec sledi.)

in tako morda celo tudi narod, ker sovražnikom našim še ni zadosti, da so nas razdvojili na Srbe in Hrvate. Žalostne so tudi one besede v banovnem govoru, s katerimi se našemu narodnemu razvitku postavljajo neke meje, namreč, da narod hrvatski v narodnem pogledu nima nič več pričakovati nego ima. To bi pomenilo v našem razvitku nazadovanje, kar se pa od naroda, kakor je hrvatski, ne more pričakovati, od naroda, ki se je v novejšem času povzdignil že tako visoko v kulturnem pogledu, da je brez dvojbe prvi na balkanskem polnotoku. Morda je na potu madjarskemu, pa bi se zatorej moral umakniti. Ali kakor ni v prirodi skokov, kakor se pravi, tako se tudi narod, oduševljen za napredek, ne more zaustaviti v kulturnem razvitku, in mi upamo, da bode hrvatski narod vkljub vsem zaprekam gotovo izvršil ono misijo, ki mu je odločena od previdnosti Božje, seveda v velikih borbah, ali zato tem častneje po geslu: „Per aspera ad astra“.

(Konec sledi.)

Iz Prage, 25. avgusta. Kardinal Fürstenberg je prominol v soboto o polnoči na svojem letovišču v Hukvaldih, zadet od kapi vsled vročine.

Pokojni kardinal, deželni grof Frid. Fürstenberg je bil med olomuškimi škofi kot naslednik sv. Metoda, koji je tu založil škofijo in sam škofoval od l. 868 do l. 885., — 61., med olomuškimi nadškofi od dobe Marije Terezije, ko je bila olomuška škofija povišana za nadškofijo, šesti; porodil se je 8. oktobra l. 1813. na Dunaju, in bil bi torej letos star meseca oktobra — 79 let. V mašnika je bil posvečen dne 14. oktobra l. 1836; pred šestimi leti je slavil svojo petdesetletnico. Za nadškofa je bil izvoljen dne 6. junija l. 1853. in 4. septembra tega leta posvečen za nadškofa. Papež Leon XIII. ga je imenoval kardinalom dne 12. maja l. 1879., — prvi kardinal, kojega je imenoval veliki papež Leon. Poleg tega je bil pokojnik tajni svetnik cesarjev, doktor bogoslovja. Povodom sestanka našega cesarja z ruskim carom v nadškofijskem kromerijskem gradu je bil odlikovan z velikim križem sv. Štefana reda, car mu je pa podelil viteški red sv. Ane.

V zasebnem življenju je bil kardinal Fürstenberg jako skromen in varčen; imel je samo jedno strast — lov, osobito v mlajših letih. Bil je kavalir kakor pokojni praški kardinal Schwarzenberg. Lov je bila njemu omiljena zabava, in ni mu bilo žal v to ni časa ni denarja. Osobito je pa ljubil krasne visoke konje svetločrne boje, in pa marsikak par poslal praškemu nadškofu.

Še drugo zanimivo dogodbico o umrlem kardinalu naj tu omenim; emeneca je bil preganjen z — zasledovalnim pismom. Ko je Bismarck leta 1874. pričel s svojimi majnikovimi zakoni boj proti cerkvi katoliški na Pruskem, prizadet je bil poleg slavni cerkvenih knezov Ledochowskega in Kettelerja tudi velepastir olomuške nadškofije, koja z znatnim ozemljem poseza v prusko Šlezijo.

„Zasluzi li ljubezen in udanost češkega ljudstva sploh kdo — pravi olomuški „Našinec“ — zaslužil je oboje v obili meri izvestno Friderik kardinal Fürstenberg, o kojem smelo moramo reči, da pred njim ni sedel še na škofovskem prestolu izza davnih dob prvega kršćanstva v domovini naši moč, koji bi bil baš do našega ljudstva tako pravičen, to ljudstvo tako ljubil in njega pravice tako branil, kakor baš on. V dobah najhujega našega preganjanja, stal je vedno na strani našega ljudstva, in ko so zastopniki naši uznali potrebno, da z jasno besedo povedo mnenje svoje o pravicah češkega ljudstva dunajski vladi v spomenski deklaraciji, bil je olomuški nadškof prvi, ki jo je podpisal. Ta okoliščina je pomenljiva in zlasti za svetost našega boja karakteristična. Friderik Fürstenberg ni našega rodu; zibelj njegova je stala ondi, kjer imamo najmenj prijateljev in dobrotnikov. In če je v političkem in narodnem boju stopil na našo stran, učinil je zbog tega, ker je dobro vedel, da boj naš ni svojevolejen, da se bojujemo za najsvetejše pravice in da zaslužimo od vsakega vsmožne podpore. Osiretel je Metodov prestol, osiretela olomuška nadškofija. Cerkve je izgubila jednega najudanejših in najpožrtvovalnejših svojih služabnikov in domovina jednega najvzvišenejših svojih sinov!“

Ni je skoro dobe, da bi se bilo za gradnjo krasnih cerkv v olomuški nadškofiji toli učinilo, kakor za Fürstenbergovega škofovanja, većinoma je to šlo iz njega žepa. Istotako se ne more približno naznačiti, koliko dragocenih, v umetnem slogu iz-

gotovljenih cerkvenih oprav, posod in orodja je podaril umrli kardinal različnim cerkvam in kapelam; samo za prenovljenje stolne cerkve sv. Václava v Olomueu, kjer zdaj on spi smrtno spanje, je izdal nad jeden milijon!

Glavni dediči so ubogi v Olomueu, Kromeriju in po občinah nadškofijskih veleposestev. Slovesen pogreb pokojnega kardinala je bil večeraj dopoldne v prisotnosti ministra Gautscha, škofov Dunajevskega in Baura, ogromne množice ljudstva, osobito pa moravske duhovščine, koja je v rajniku videla vselej svojega dobrega in pravičnega očeta, Sprevod je vodil naš kardinal grof Schönborn; truplo so položili v njega lastno rakev pod visokim zvonikom stolne cerkve. Nad grobom ali na steni zgradil se mu bode spomenik od mramorja ali bronu. V dan njegovega pogreba in ko je ležal na mrtvaškem odru, darovalo se je po 100 maš od revnejših duhovnikov, dobil je vsak po jeden cekin, koje je imel kardinal pod pristojnim napisom v svoji blagajnici.

Prihodnjega knezo-nadškofa bodo volili samo olomuški kanoniki iz svoje srede v treh mesecih; mej to dobo vodi nadškofijo posvečevalni škof in dekan kapitela grof Belrupt-Tisac. Novizvoljenega nadškofa potrjuje samo papež, cesar pa le kot kralj češki. Nadškofom bode baje izvoljen grof Potulický (rojen l. 1849).

Olomuški metropolitanski kapitelj, najimovitejši in največji v tej polovici države naše, broji 18 kanonikov, nad kojimi se nahaja bivši ljubljanski kanonik B. vitez Premmerstein; mej njimi je mnogo infulovanih prelatov in visokih aristokratov, kajti vsi kanoniki morajo biti po ustanovi plemenitaškega stanu.

Nebesa zdaj oznanjajo slavo rajnega, toda dežela njegove nadškofije, koja je po njem osiročena, tudi oznanja, kaj velikega, krasnega in Bogu ljubega je izvršil ta sloveči velepastir, čegar rod seza do francoskega kralja Dagoberta, ne samo za svete cerkvene koristi, temveč v oziru radodarnosti in humanitarnosti nasproti celoti in posamičnikom. — Večen in hvaležen spomin kardinalu Fürstenbergu med češkim narodom!

Družbe sv. Cirila in Metoda redna VII. velika skupščina

dne 28. julija 1892 v Postojini.

(Dalje.)

VII. Za družbino nadzorništvo poroča profesor dr. Ivan Svetina:

Nadzorništvo je leta 1891 dvakrat skontrovalo družbino blagajnice, 18. februarja in 12. oktobra, dne 11. maja 1892 pa je pregledalo račune za leto 1891, računke knjige in priloge ter našlo, da so se vselej vjemali računi popolnem z blagajničnim stanjem, dohod in razhod pa z računskimi prilogami. Pri skontrovanju dne 11. maja 1892 bile so v blagajnici hranilne knjižice sledečih denarnih zavodov:

1. Poštne hranilnice	366 gld. 78 kr.
2. Mestne hranilnice ljubljanske	3616 „ 14 „
3. hranil. društva ljubljanskega	300 „ — „
4. Posojilnice v Dješkah na Koroškem	2099 „ 07 „
5. Posojilnice v Črnem na Koroškem	500 „ — „
6. Posojilnice v Sevnici na Koroškem	1411 „ 29 „
7. Posojilnice v Pulju na Koroškem	1000 „ — „
8. Posojilnice v Tinjah na Koroškem	513 „ 95 „
9. Posojilnice v Sinčevsi na Koroškem	1052 „ 10 „

Nadzorništvo torej nasvetuje:

Slavna skupščina potrdi račun za leto 1891 z dohodki 9905 gld., s troški 8556 gld. 77 kr., s prebitkom 1348 gld. 23 kr., in s končnim blagajničnim ostankom 11.992 gld. 35 kr. in daj v smislu § 22 družbinih pravil vodstvu oprostilo.

Skupščina sprejme tudi to izvestje odobravaje na znanje; kar konstatuje predsednik.

VIII. Pri vsopredni točki: volitev jedne tretjine vodstvenih članov izprosi si besede mestni odbornik ljubljanski Ignacij Valentinčič ter misli, da sme skupščina z ozirom na

dosedanje požrtvovalno delovanje č. vodstvenih udov poveriti jim ta častni a težavni posel tudi za naprej. Prepričali pa smo se tudi iz današnjih poročil, kako vstrajno in previdno postopa vodstvo pri doseganju družbinoga smotra. Torej je uverjen, da mu bo priglaševala i slavna skupščina, ako nasvetuje: družbinemu vodstvu izreka se iskrena zahvala vseh skupščinarjev, in v dokaz te zahvale naj se kar z „vsklikom“ zopet potrdi izstopivša tretjina. Vsestransko odobravanje sledi temu predlogu.

Iz sličnih razlogov nasvetuje isti skupščinar, da se izvoli dosedanje nadzorništvo in razsodništvo. Skupščina soglasno pritrdi. (Imena vseh opraviteljev se objavijo skupno ob koncu.)

Pri posamičnih nasvetih se oglasi prvomestnik tržiške moške podružnice M. Mandić in razkriva tužno stanje našega šolstva v Istri. Naznanja, da kanijo istrski rodoljubi osnovati posebno šolsko društvo za hrvatske šole, slično naši družbi, katera ima pa namen podpirati le slovensko šolstvo. Da pa ne bi kedo v tej nameri gledal kacega separatizma, zato predlaga: skupščina naj z odobravanjem pozdravi ustanovitev posebnega društva za hrvatsko šolstvo po Istri. — Skupščinarji z dobroklici pritrjujejo govorniku.

Urednik Andrej Gabršček opisuje narodnostne odnošaje v Gorici, oziraje se v preteklost, sedanjost in prihodnost. Prihodnost zagotoviti si moramo sami, da na gospodarskem in šolskem polju storimo vse, kolikor največ moremo. Opisuje dosedanje delovanje na šolskem polju, pripoveduje o začetku in razvitku „Sloginih“ zavodov, o njih vzdrževanju ter konečno o naporih za slovensko šolstvo v Gorici. Ker pa bode ta borba, kakor vse kaže, še dolgo trajala, in so ondotne potrebe v šolskem pogledu velike, ustanovila je „Sloga“ v dolnjem delu mesta še en otroški vrt in še en mešan razred. Dokler si ne priborimo mestnih slovenskih šol, vzdrževati moramo vsaj dosedanje, a za vsak slučaj, ako bi „Sloga“ prišla v denarno zadrego, priskoči naj jej na pomoč naša šolska družba. S tako gotovostjo se olajša srce tistim, katerim je izročena skrb za obstanek „Sloginih“ šolskih zavodov. Skupščina je z glasnim pritrdjevanjem odobrvala predlog govornikov, predsednik Svetec pa je izjavil, da se bo vodstvo oziralo nanj.

Tajnik naznanja, da je prišel — sicer po pravilih že zakasnelo — od pivške podružnice nasvet radi spremena nekaterih paragrafov podružničnih pravil. Ker pa ni toliko na paragrafih ležeče, kakor na delovanju, méni, da za zdaj ne kaže ničesar spreminjati. — Skupščina vzame to na znanje.

Predsednik L. Svetec se zahvaljuje zastopnikom in družbenikom ob izvanredni pozornosti, s katero so spremljali obravnave, priporoča, ostanejo naj jej tudi v bodoče zvesti sotrudniki in želeč, da se srečno snidemo zopet prihodnje leto, ob 1. uri popoldne zaključí zborovanje.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. avgusta.

(Prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani.)

Program za prvi dan, to je, v ponedeljek dne 29. avgusta: 1. Slovesno zvonjenje po ljubljanskih cerkvah ob 1/2 5. uri popoldne, in 2. „Pridi sveti Duh“ in blagoslov, ob 5. uri popoldne v stolni cerkvi. — I. Osnovni shod združenih odsekov, ob 6. uri zvečer na starem strelišču, Streliške ulice št. 10. Predsednik osnovalnemu shodu: Dr. Andrej Čebašek, prelat in stolni kanonik, podpredsednik: Ludovik Ravnikar, dež. sodn. svetnik v p., dr. V. Gregorič, zdravnik. — 1. Predsednik pozdravi zbrane udeležence in otvori zborovanje. 2. Dr. Ivan Sušteršič, glavni poročevalec pripravljalnega odbora, poroča v zmislu § 4. pravilnika. 3. Volitev načelnih šestih odsekov: a) Šolski odsek, jeden predsednik, dva namestnika in dva zapisnikarja; b) odsek za kršćansko vedo in umetnost, jeden predsednik, dva namestnika in dva zapisnikarja; c) odsek za socijalne zadeve, jeden predsednik, dva namestnika in dva zapisnikarja; d) odsek za katoliško življenje, jeden predsednik, dva namestnika in dva zapisnikarja; e) odsek za tisek, jeden predsednik, dva namestnika in dva

zapisnikarja; e) odsek za katoliško narodno organizacijo, jeden predsednik, dva namestnika in dva zapisnikarja. 4. Volitev stalne komisije za II. slovenski katoliški shod (24 udov). 5. Volitev predsedništva za slovesne shode, jeden predsednik, trije podpredsedniki, štirje tajniki in štirje zapisnikarji.

(Osebnost.) Graška „Tagespost“ hoče vedeti, da je kranjski deželni predsednik gospod baron Winkler minoli teden vložil prošnjo za umirovljenje, ter dostavlja, da bode imenovan njegov naslednik, predno se snide deželni zbor. Graški „Tagblatt“ pa poroča bajé iz zanesljivega vira, da bode deželnim predsednikom kranjskim imenovan grof Chorinsky, dvorni svetnik pri namestništvu v Gradcu, bivši okr. glavar v Krškem in vladni svetnik v Ljubljani.

(Konzervativno obrtno društvo) napravi prihodnjo nedeljo dne 4. septembra skupen izlet k sv. Joštu pri Kranju. Društveniki odpeljejo se isti dan z gorenjskim vlakom zjutraj ob 1/2 7. uri do postaje sv. Jošt in krenejo potem takoj na goro, ker bo po prihodu na goro sv. maša s pridigo. Vabijo se k temu izletu tudi vsi prijatelji društva z rodbinami vred. Ker je božja pot pri sv. Joštu posebno veličastna in je razgled z gore posebno krasan, nadejati se je obilne udeležbe. Društveni odbor razpošlje te dni še posebna vabila za ta izlet svojim članom, katerim naj se pridružijo tudi nečlani.

(„Narodna šola.“) društvo v pomoč slovenskemu ljudskemu šolstvu, razposlala je ravnokar vabilo na občni zbor, ki bode dne 5. septembra t. l., popoldne ob 6. uri v telovadnici mestne šole na Grabnu. Dnevni red je običajen, kakor pri vseh društvi. Na vrsti so poročila o odborovem delovanju in volitve odbora itd. — Vabilu dodan je sklep računa v minoletem šolskem in društvenem letu, v katerem je društvo imelo 1841 gld. 70 kr. dohodkov, troškov pa 1575 gld. 14 kr., tako da je prebitka 266 gld. 56 kr., kar se bode za potrebnost v nastopnem šolskem letu porabilo. „Narodna šola“ je razposlala šolskega blaga za 1847 gld. 23 kr., in sicer 124 ljudskim šolam za 1006 gld. 81 kr.; 51 učiteljem za 270 gld. 2 kr., in 13 ljudskim šolam se je podarilo za 70 gld. 40 kr. učnih pripomočkov. — Razven znatnih podpor deželnega zbora, mestnega starešinstva in kranjske hranilnice je društvo imelo le malo dobrotnih doneskov; med temi so navedeni: vsakoletna podpora dr. vit. Fr. Močnika, umirovljenega deželnošolskega nadzornika v Gradcu; „Obrtnega pomočnega društva“ v Ljubljani; podpore iz veselice, prirejane po učiteljskih abitarientih in darila petih dobrotnikov v skupnem znesku 67 gld. Zadnja leta se kaže večje zanimanje za to prekoristno društvo, ker tudi število ustanovnikov narašča. V pretekli društveni dobi je pristopilo osem ustanovnikov ali s popolno ali deloma vplačanim doneskom. Vseh ustanovnikov je sedaj 39, med temi jih je 20 podpornih ustanovnikov, kateri so društvu v največjo korist, ker obresti pridejo vsem društvnikom k dobremu. Vsa plodona ustanovna znaša sedaj 715 gld. Vsota društvenega imetja je izkazana s 1056 gld. 64 kr., tako je po preteku 20 let „Narodna šola“ popela se do „tisočaka“, kar je v tako dolgi dobi sicer majhen uspeh, toda vendar dovoljen, če se pomisli, da se to imetje po krajcarjih nabira. S svoje strani želimo k desetletnici: „Narodne šole“ prav obilo prijateljev, podpornikov in dobrotnikov, odboru pa vztrajnosti na trdnopolnem in uspešnem delovanju na korist narodne prosvete in omike. Ker obstanek „Narodne šole“ sloni na dejanjih krščanske ljubezni do bližnjega, zato jo priporočamo v blagohotno podporo.

(IX. občni zbor „Cecilijinega društva“ v Ljubljani) bode o priliki I. slovenskega katoliškega shoda dne 29., 30. in 31. avgusta 1892. l. — Ponedeljek, 29. avgusta ob 5. uri popoldne v stolni cerkvi: E. Frey: Adoro te; M. Brosig: Veni sancte Spiritus; H. Oberhoffer: Tantum ergo & Genitori (po rimskem obredu); A. Foerster: Laudate Dominum. — Torek, 30. avgusta ob 8. uri zjutraj v stolni cerkvi: Missa votiva de Spiritu Sancto. Introitus, koral. A. Foerster: Missa solemnis, op. 25, za mešan zbor. Graduale, koral. — Po recitovanem pravilnem ofertoriji: Jak. Gallus: Laus et perennis gloria za dva zbora. Communio, koral. — Od devete ure dopoldne (v zvezi s posvetovanjem II. odseka I. slov. katol. shoda: „Krščanska veda in umetnost“) v semeniški knjigarni, Semeniške ulice št. 4: Zborovanje „Cecilijinega društva“. Obsegalo bode: 1.

Nagovor predsednikov; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. poročilo glasbenega vodje; 5. volitev predstojništva po § 9. društvenih pravil: a) predsednika, b) tajnika, ki je ob enem podpredsednik, c) blagajnika, d) glasbenega vodje, e) drugih (štirih) odbornikov; 6. slučajne nasvete. — Ob pol 5. uri popoldne v nunski cerkvi: „Adoratio Sanctissimi Sacramenti“. 1. M. Brosig: Predigra in fuga v A-moll, op. 12. 2. P. Thielen: a) Locus iste a Deo factus est, koralni graduale in dedie. ecel; b) Anima Christi, čveteroglasno. 3. A. Guilman: Offertoire za orglje, op. 39. 4. E. Hudovernik: a) Gaudens gaudebo, koralni introitus in festo Immaculatae Couc., s spremljevanjem orgelj; b) Pesem k sv. Devici, čveteroglasno z orgljami. 5. S. Bach: Fuga po svojem imenu. 6. Fr. Witt: a) Gloria iz maše in hon. s. Francisci Xav., s spremljevanjem orgelj; b) P. H. Sattner: Hrepenenje po presv. Rešnjem Telesu, čveteroglasno z orgljami. 7. M. Brosig: Andante, op. 47, spreminjajoče registrovano. 8. a) P. Thielen: Herz-Jesu-Lied, dvospev z orgljami; b) P. Ang. Hribar: Tantum ergo & Genitori, — Blagoslov s sv. Rešnjim Telesom po rimskem obredu; c) Laudate Dominum, čveteroglasno. 9. a) Stolze: Postludium; b) A. Guilman: Finale poleg Haendelnovega motiva op. 15, s polnimi orgljami. — Sredo, 31. avgusta, ob pol 8. uri zjutraj v stolni cerkvi: Sveta maša, med katero se bodo pele mašne pesmi domačih skladateljev v slovenskem jeziku, in sicer: J. Fabian: Vstop; A. Foerster: Gloria; P. A. Hribar: Evangelije; A. Nedved: Darovanje I.; Fr. Gerbič: Darovanje II.; L. Belar: Svet; D. Fajgelj: Po povzdigovanju; P. H. Sattner: Obhajilna I.; B. Potočnik: Obhajilna II.; M. Bunda: Po zavživanju; G. Rihar: Konec. — K zborovanju uljudno vabi vse društvnike, k cerkvenim slavnostim pa sploh prijatelje cerkvene glasbe Odbor „Cecilijinega društva“.

(Iz Celovca) se nam poroča: Protestantovsko društvo „Gustav-Adolf-Stiftung“, ki ima namen, protestantskim cerkvenim občinam graditi cerkve in v mešanih pokrajinah postavljati evangelijske nemške šole, imelo je svoj XXX. letni občni zbor dne 24. in 25. avgusta v Celovcu. Društvo, ki obstoji že 60 let, je razširjeno po vsem Nemškem, po Avstriji, Švici, Francoskem, Holandskem, Belgiji, Ruskem, Srednji, Rumuniji, Italiji, in ima 50 glavnih društev z 18 000 podružnicami in 450 ženskimi društvi. Za časa svojega obstanka je društvo izdalo okrog 22.000.000 mark, to je, 13.000.000 gld. — Na Koroškem se je pokazal gozdom zelo škodljivi metulj „Nonne“ („Psilura monacha“) v večjem številu. Napovedali so mu že vojsko — vsaj po časnikih, ki opozarjajo, kako nevaren in škodljiv je ta metulj za gozde. — Tudi tu smo od 12. t. m. sèm imeli jako močno vročino. Danes, dne 26. avgusta, je ploha prinesla obilnega dežja, katerega je polje že zelo potrebovalo.

(Darilo.) Gospod Lovro Kokalj, hišni gospodar in branjevec v Rečnih ulicah št. 8, izročil je magistratu po svojem zastopniku 5 gld. za mestne uboge.

(Veliko volilo.) Neki dunajski list zopet zatrjuje, da je vdova gospá Smuk na Dunaju volila 120.000 gld. metliškemu mestu za dijaške ustanove.

(Za vinorejce.) Kakor poroča neki nemški strokovni list, raste v hrvatskih šumah neke vrste divja trta, imenom „Vinica“, katere ne uniči noben mrčes. Veščaki trdijo, da je vsled tega posebno ugodna za cepljenje. Poljedelsko ministerstvo že dela poskuse z „Vinico“. — Prihodnjo pomlad se bodo iz državnih nasadov na Štajerskem, Kranjskem, Primorskem in Nižje-Avstrijskem prodajale reznice, in sicer od trt: Riparia, Solonis, Rupestris in York-Madeira, po 3 gld. 1000 komadov, Riparia-Paillères, Riparia-Perriers, Riparia Portalis in Jaquez po 6 gld. 1000 komadov, sadike pa brez razlike po 10 gld. 1000 komadov. Prošnje naj se vlagajo pri okrajnih glavarstvih.

(Nesreča v tovarni.) V četrtek popoldne vli-vali so v Tönniesovi tovarni neko stvar. Neki delavec, hoteč posneti žlindraste pene z vrha ponve, v kateri je bilo raztaleno železo, učinil je to z mokro cunj; v hipcu se razletel ponev, in razletena litina oplazi pet delavcev jako nevarno po celem životu, nekaterim so morali celo obleko trgati z života, ker se jim je bila vnela. Trije so v bolnišnici, a dva v domači oskrbi.

(Zvon razpočil.) Veliki zvon redovne župnijske cerkve v Sittendorfu pri sv. Križu poleg Badna na Spodnjem Avstrijskem je 24. t. m. naenkrat raz-

počil. Ker je zvon pri zavarovalnici „Unio catholica“ zoper razpok zavarovan, nima niti dotična cerkvena občina, niti samostan pri sv. Križu nikakoršne škode.

(Ne v Ameriko.) Iz Hamburga se poroča, da je zaradi kolere prepovedano izseljevanje v Ameriko iz vseh pristanišč, dokler ne preneha bolezen.

(Utonil) je v sredo 7letni Anton Dovjak iz Gor. Pirnič pri kopanju v Savi. Truplo so včeraj našli pri Mednem.

(Krščanski detoljub), V. letnik, obsega 1. in 2. številko s prilogo „Spodobno vedenje v cerkvi“. Vsebinska je raznovrstna: Krščanske vzgoje najhujši sovražnik (nečistost); izgledi bogoljubnih mater (Marija Kristina Savojska); krščanska družina in sveti zakramenti; tuji grehi pa krščanska vzgoja, in več krajših sestavkov o krščanski vzgoji. Zapisnik novih udov kaže, da društvo, čigar glasilo je ta list, raste in napreduje. Bodi na novo priporočeno!

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Vč. g. Jakob Lubej, župnik v Selah, je dobil župnijo Slovenski Šmihel. — Č. g. o. Gr. Reitlechner O. S. B. iz Solnograda je postal župnijski upravitelj v Bitinjah. — Č. g. o. Kolumban Urnik O. S. B., profesor na celovski bogoslovnici, gre za župnika v Št. Martin v Gradnici. — Č. g. o. Odilo Frankl O. S. B. je imenovan za začasnega profesorja cerkvene zgodovine in prava na celovski bogoslovnici. — Dušno pastirstvo v celovski kaznilnici bode oskrboval č. g. o. G. Jaeger O. S. B. — O. Fr. Barreid O. S. Fr. je imenovan za tretjega kapelana v Beljaku. — V pokoj je šel vč. g. Fr. Barborič, župnik pri Sv. Tomažu. — Duhovnih vaj, ki so se vršile od 22. do 26. avgusta v Celovcu, udeležilo se je 55 duhovnikov, na čelu jim mil. g. knezoškof dr. J. Ka'h n.

Telegrami.

Dunaj, 26. avgusta. Vlada je prepovedala vhod ruskih ladij s petrolejem v reško pristanišče.

Gradec, 26. avgusta. Telefonska zveza med Dunajem in Trstom je gotova.

Pariz, 27. avgusta. „Autorité“ in „Petit Par.“ poročata, da se v Parizu razširja kužna bolezen. Včeraj je bajé zbolelo 40 oseb, več umrlo. „Figaro“ poroča, da bode vojno ministerstvo ustavilo vojaške vaje.

Peterburg, 27. avgusta. Kolera se je prikazala v Kronstadtu, kjer je od 18. t. m. zbolelo 15, umrlo 6 oseb.

Hamburg, 26. avgusta. V sredo je za kolero zbolelo 188, umrlo 32 oseb; v četrtek dopoldne 90 zbolelo, 41 umrlo. V Altoni je včeraj umrlo 8 oseb.

Hamburg, 27. avgusta. V Altoni je od včeraj opoldne za kolero zbolelo 28, umrlo 12 oseb.

Rouen, 26. avgusta. V Darnetalu in Diepedallu je zbolelo do 200 oseb za kolero, v Oisselu 70.

Liverpol, 27. avgusta. Parobrodne družbe so naznanile agentom, da zaradi kolere ne sprejemajo izseljencev v Ameriko.

London, 27. avgusta. Uradno se poroča, da sta dve iz Hamburga na ladiji došli ženski umrli za kolero.

Umrli so:

24. avgusta. Janez Saunig, pekov sin, 7 let, Streliške ulice 11, morbus maculosus Verhoeffi.

V bolnišnici:

23. avgusta. Primož Dimnik, delavec, 59 let, vitium cordis.

Tuji.

24. avgusta.

Pri **Mallén**: Lehman, trgovec, iz Berlina. — Wriessnig, Preuss, Tandler, Herzl, Blašek, Cholewka, trgovec, z Dunaja. — Carlitz iz Draždan. — Faber, trgovec; Mündl, madkomisar, s soprogo; Hertaus, uradnik, iz Trsta. — Misserowak, uradnik, Kaszas, trgovec, in Krosche iz Gradca. — Winkler iz Bora. — Kačer iz Kromeriza. — Aicher, trgovec, z otroci, iz Zadra. — Wippel, poštar, iz Pliberka. — Fosi iz Rima. — Vitez Fosi iz Gorice.

Pri **Stonu**: Glas, Petrovich, Jelacic, Schwarz, trgovec; Salomon, mediciner; Schneider, mehanik, z Dunaja. — Mankoč se sestro; Lutschaunig, posestnik; Lutschaunig, prof.; Vram,

zasebnik; Goldschmidt, trgovec, iz Trsta. — Eisler iz Velike Kaniže. — Dedek, profesor, in Skrušay iz Prage. — pl. Halm iz Lipalje. — Krek, abiturjent, iz Gradca. — Magajna, posestnik, iz Divače. — Kadermelle iz Gorice. — Maly, zasebnik, iz Tržiča. — Gospa Mohorčič s hčerjo s Sežane. — Schachmayer iz Pulje. — Meebold iz Bele Peči. — Krolluper iz Budimpešte. — Weiss, trgovec, z Reke.

Pri **južnem kolodvoru**: Radi s soprogo, pl. Celc in Wauschnig iz Trsta. — Mildner z Dunaja. — Cernetič iz Zagreba. — Bilc, uradnik, z materjo, z Reke.

Pri **bavarskem dvoru**: Petronio iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru**: Bendik iz Št. Valentina. — Kresse, trgovec, iz Olomuča. — Kornberger iz Gradca. — Kogoušek, posestnik, iz Bistrice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	srakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	735.4	15.4	brezv.	megla	0.00
2. u. pop.	735.2	25.0	sl. zap.	del. oblač.	
9. u. zveč.	737.9	16.6	sl. jzap.	jasno	

Srednja temperatura 19.0°, za 1.2° nad normalom

Tržne cene v Ljubljani dne 24. avgusta.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	23	Speh povožen, kgr.	—	64
Reš.	5	18	Surovo maslo,	—	74
Ječmen,	4	23	Jajce, jedno	—	2
Ovas,	2	62	Mleko, liter	—	10
Ajda,	6	04	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	4	87	Telečje	—	54
Koruz,	4	46	Svinjsko	—	64
Krompir,	2	70	Koštrunovo	—	36
Leča,	10	—	Pišanec	—	40
Grah,	10	—	Golob	—	17
Fižol,	8	—	Seno, 100 kgr.	—	1.69
Maslo, kgr.	—	88	Slama,	—	1.60
Mast,	—	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	7
Speh svež,	—	56	" mehka, "	—	4.80

Tinktura zoper kurja očesa

Najvarnejše in najboljšo sredstvo, da se odpravijo kurja očesa, zagnane in žulji. Na kurje oko ali na zagnanec se skozi 5-6 dni ta tinktura zjutraj s čopičem, ki je v steklenici, dobro namaže, ko to preteče, se vzame mlačna kopel, potem se kurje oko lahko z nohti izvzame. — Steklenica stane 25 kr., 10 steklenic 2 glđ. 264 7

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo.

Izdelovatelja najraznovrstnejših in raznobarvenih 239 15-15

peči iz glinaste snovi in kahljic za štedilna ognjišča

Uran in Večaj,

v Igriški ulici šte. 8 v Ljubljani (v hiši gdč. Seunikove)

priporočata prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo bogato zalogo. Povabita tudi one, ki se zanimajo, na ogled svoje delavnice in zaloge res izvrstnega, trpežnega v njihovo stroko vstevajočega se blaga.

Cene so jako nizke, ker se zadovoljiva z malim dobičkom.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 63 zobozdravnik (7) pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Sargove glycerinske specialitete.

Od kar jih je izumil in uvel F. A. Sarg. rabijo jih Nje velečastva cesarica in drugi člani Najvišje cesarske hiše in mnoge tuje knežje rodbine. Priporočajo je prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, dvorni svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zdravnik za zobe Thomas na Dunaju, Meister v Gothi itd.

Glycerinovo milo v papirji, kopicah, blanjicah in kaktijicah. — Medno glycerinsko milo v lepenki. — Tekoče glycerinsko milo v flakonih. — Toiletno karbolno glycerinsko milo. — Eucalyptus glycerinsko milo. — Glycoblazol (sredstvo za pospeševanje rasti las). — Chininsko-glycerinska pomada. — Glycerinska créma. — Toiletni glycerin itd. itd. (1420) 10

KALODONT, zdravstvenoblastveno pre-skušena zobna créma.

F. A. Sarg-a sin & comp., c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

Ivan Kregar,

pasar

in izdelovatelj

cekvenega

orodja

LJUBLJANA,

Poljanska

cesta št. 8,

poleg „Alojzije-
višča“.

opozarja in toplo priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno pasarsko delavnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih cerkveno orodje, kot: moštrance, ciborije, kelihe, tabernakelne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in pravi, popravlja in pozlatuje v ognji tudi strelkovne osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlja dobro spravljeno in poštine prosto. 1592 52-34

Primerna darila!

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urar,

preje J. GEB,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje velike izborne zaloge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilno (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih veriž, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinije nikelate ure „ od glđ. 3.80 do 6 —
srebrne ure s ključem „ 7.50 „ 10 —
srebrne remontoir-ure „ 7.50 „ 12 —
iste z dvojnimi oklepom „ 9 — „ 18 —
zlate ure za dame „ 16 — „ 35 —
zlate ure za gospode „ 24 — „ 130 —

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dupajskim tovarniškim blagom, vzlie temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo. — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-9 205 38 21

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franke.

J. N. POTOČNIK,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulin-skem poslopju, priporoča se osebiti prečast. duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških sukenj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljše in trpežno blago, kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna; cene možno nizke. 363 26-4

EQUITABLE

Zjedinjenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock im Eisenplatz, v svoji palači.

Računski sklep leta 1891:

I. Dohodki . glđ. 97,637.359.63
Izdatki „ 57.417.712.78
Prebitek „ glđ. 40.219.646.85
II. Premoženje . glđ. 340.596.295.95
Obveze po 4% in 3 1/2% „ 274.763.944.55
Zaklad dobičkov „ glđ. 65.732.451.40

„Equitable“ je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje,

ima največje dohodke tako v obče, kakor posebej še od premij. ima najvišji prebitek dohodkov nad izdatki in največji zaklad dobičkov.

To društvo je sklenilo leta 1891 največ novih pogodb in sicer za . glđ. 582.795.827.50

pri njem je bilo največ kapitala zavarovanega . 2.012.236.392.50

ima največji prirastek zavarovanega kapitala . 210.580.457.50

ima največji prirastek v premoženju . 42.387.184.78

ima največji prirastek v dobičkovem zakladu . 6.381.333.05

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju, katere je vredna glđ. 2.300.000.—

Vspehi

dvajsetletnih tontin*) društva „Equitable“.

Podlaga izplačevanj leta 1892.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vsota plačanih premij	Vrednost police v gotovini	Polica opuščena premij in plačila za slučaj smrti
30	glđ. 454.—	glđ. 573.—	glđ. 1230.—
35	„ 527.60	„ 693.—	„ 1300.—
40	„ 626.—	„ 850.—	„ 1440.—
45	„ 759.40	„ 1065.—	„ 1620.—
50	„ 943.60	„ 1387.—	„ 1930.—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi premijami. Tabela II.

	glđ.	glđ.	glđ.
30	607.20	909.—	1940.—
35	681.60	1039.—	1970.—
40	776.60	1204.—	2030.—
45	906.60	1424.—	2170.—
50	1087.60	1746.—	2430.—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za ućakanje. Tabella X.

	glđ.	glđ.	glđ.
30	970.60	1706.—	3650.—
35	995.80	1749.—	3310.—
40	1035.50	1813.—	3070.—
45	1100.80	1932.—	2950.—
50	1209.—	2156.—	3000.—

Kakor kažejo zgoraj navedene številke, povrnejo se po tako zvanem tontinskem sistemu zavarovancu poleg tega, da je bil skozi 20 let brezplačno zavarovan, po tabeli I. vse vplačane premije 2 1/4 do 4 3/4%, po tabeli II. s 4% do 5 1/2%, po tabeli X. s 6 3/4 do 7% jednostavnimi obrestmi.

Police premij oproščene pa reprezentujejo dvojno do dvetero vsoto vplačanih premij.

Tako zvana prosta tontina, neka poltontina z nekoliko večjimi premijami; dopušča po preteku jednega leta popolno svobodo za potovanje, prebivanje in poklo. izvzemši vojaško službo; po preteku dveh let je ni moči izpodbiti, po preteku treh let pa ne more več zapasti in jo je z ozirom na tontino pri regulovanju moči urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, in 347 6-2

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg 25.

*) Tontina imenuje se nabiranje in razdelitev dividend ali dobička po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in prvi uvedel v Franciji Italijan Lorenzo Tonti l. 1653.

Cerkvena oprava,

priprosta in fina, izvršena v vseh slogih, dobi in naroča se pri

Leop. Tratniku

v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 62-18

Velečastite udeležence 1. slov. katol. shoda v Ljubljani

rabi uljudno podpisani v obisk

gostilne v domu katol. rokodel. pomočnikov, Poljske ulice št. 10,

katerim bode postregel s pristnim dolenskim, istrskim in hrvatskim vinom, sveže Koslerjevo pivo in okusnimi gorkimi in miznimi jedili.

Opoldne in zvečer pripravljeno bode potrebno za dostojen obed.

389 1

Matija Pogačnik, gostilničar.

Josip Sparovic,

juvelir, zlatar in srebrar,

v Ljubljani, Mestni trg št. 13,

priporoca prečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo že nad dvajset let obstoječo izborna zalogo pristne

zlatnine, srebrnine, biserov, dijamantov, kakor tudi proizvodov iz kineškega srebra.

Ima tudi na izbero najraznovrstnejše

zlate in srebrne verižice in žepne ure

pravega švicarskega izvora; vse po zdatno znižani ceni. — Naročila na novo blago izvršuje točno in natančno, popravila preskusa sam in jamči za dobro izvrbo.

Velepospotovanjem

390 3—1

Josip Sparovic.

Ljudevita Widmayer-ja

mizarski obrt,

Delavnica: Gospodske ulice št. 10, Zaloga: Na Bregu št. 10,

— v Ljubljani, —

ima veliko zalogo likanega in lakiranega

pohištva

naslonjačev, žimnic od žime in na peresa, otročjih vozičkov, obešal pri oknih (karniš) itd.

Prevzame tudi vsa mizarska dela pri stavbah, istotako vsakovrstne poprave po nizki ceni.

391 3—1

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani,

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne.

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

371 2

Ph. Mayfarth & Co.,

tovarne za kmetijske stroje, Dunaj, II., Taborstrasse 76.

Odlikovane s prvimi odlikami na vseh večjih razstavah.

Ustanovljene 1872.

Izdelujejo najboljše

600 delavcev.

pluge z jednim, dvema, tremi in štirimi lemeži. — Brane in valjari za polje in travnike. Stiskalnice za vse potrebe, tudi za sadje in grozdje. Sušilne priprave za sadje, sočivje in za vse industrijske namene. Samostojni patent. Škropilnice za trte in rastline.

Mlatilnice, geple, rezilnice za krmo, mline za phanje, rezilnice za repo, stiskalnice za svežo krmo, Bluntov patent. Čistilnice za žito, robkalnice za turščico, prevažljive peči s štedilnimi kotli kot parilke za krmo in industrijski aparati.

Ceniki zastoj. — Zastopniki se želé.

Zalogo ima v Ljubljani gosp. **ALBIN C. ACHTSCHIN.**

Preselitev kamnosekarstva.

Prečast, duhovščini in sl. občinstvu uljudno javljam, da sem iz stare kamnoseške delarnice, Kravja dolina št. 12,

preselil se z dném 1. julija t. l.

v novootvorjene delarnice

na Reseljevi cesti št. 26,

kjer bodem pod imenom

Feliks Toman

nadalje izvrševal kamnoseško obrt.

Priporočam se ob tej priliki prečast duhovščini in slav. občinstvu za vsakojaka naročila svoje stroke, katera bodem izvrševal v vsakem obziru pravilno, solidno in po možno nizki ceni. Priporočam se posebno za

cerkvena umetna dela,

za katera imam specialne znanosti in zmožnosti, in za izvršitev

nagrobnih spomenikov

Na razpolago je sl. občinstvu obilo najlepših in najnovejših vzorcev.

Narčte za altarje, prižnice, obhajilne mize itd. v raznih slogih izvršujem na željo sploh brezplačno.

322 10—8

Prevzetje trgovine.

Usojava si uljudno javljati, da prevzameva z dném 1. septembra letos vže nad osemnajst let pod tvrdko **M. Neumann v Slonovih ulicah št. 11** obstoječo

trgovino z izgotovljeno obleko za gospode in dame

ter se ob enem priporočava velečastitej duhovščini, visokemu plemstvu ter slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele v prav obilna naročila.

384 5—2

Z odličnim spoštovanjem

Gričar & Mejač.

Dunajska borza.

Dné 27. avgusta

Papirna renta 5%, 16% davka	95	gld.	85	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95	"	60	"
Zlata renta 4%, davka prosta	113	"	90	"
Papirna renta 5%, davka prosta	100	"	40	"
Akcijske avstro-ogerske banke, 600 gld.	998	"	50	"
Kreditne akcijske, 160 gld.	312	"	75	"
London, 10 funtov stl.	119	"	65	"
Napoleonador (20 fr.)	9	"	50	"
Cesarski cekini	5	"	69	"
Nemških mark 100	58	"	60	"

Dné 26. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	111	gld.	40	kr.
Ogerska papirna renta 5%	100	"	40	"
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140	"	—	"
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	150	"	—	"
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183	"	50	"
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	"	50	"
Zastavna pisma	100	"	15	"
Kreditne srečke, 100 gld.	192	"	75	"
St. Genois srečke, 40 gld.	63	"	—	"

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22	gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17	"	70	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	24	"	50	"
Salmove srečke, 40 gld.	62	"	25	"
Windischgraezove srečke, 20 gld.	58	"	—	"
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150	"	50	"
Akcijske Ferdinandove sev. želez, 1000 gl. st. v. 2815	—	"	—	"
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	101	"	25	"
Papirni rubelj	1	"	20	"
Laških lir 100	—	"	—	"

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4 1/2% gallškega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

150.000 goldinarjev

dobi se z jedno

kreditno promeso

à 4 1/2% gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje dné 1. septembra!

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.